

1981

AJAKIRI.

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 13.

1. aprill 1931.

III aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: E. Jaska. Tegev toimetaja: A. Hurf. Toimetuse liikmed: T. Linde, E. Madrats, L. Raba, M. Suits, V. Taadler. Talituse juhataja: V. Käppa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T. T. G.“ ilmub iga kuu 1. ja 15. päeval, välja arvatud õppetööd vaheajad. Tellimishind: aastatellijaille 20 senti number, üksiknumbritel tellijaille à 25 senti.

Elu ja inimsuse väärilisuse pärast võtke, mis õigus, andke, mis kohus.

Rahvahulgad tungivad rüseldes rikkalikult kaetud laua juure, et oma nälga ja janu kustutada. Siin ei erine vaene rikkast ega nõder tugevast. Igaüks tunneb endal olevat õiguse võtta. Tormamine saagi järele saab paljudele koguni elu mõtteks ja eesmärgiks. Veel enam: olevat koguni rumalus seisma jääda ja päält vaadata.

Tung tekitab tormi. Seesmine torm, mis inimesi tihti tagant kihutab, küsimata eesolijate saatusest, muutub paljude pidevaks elutungiks. Niisugune tormijooks ja rüselemine muutub elus tavaliseks nähtuseks. Väliselt tugevamad ja seesmiselt õiglus- ja autundetud rõhuvad nõrgemad, tagasihoidlikumad, taktitundelised ja tõearmastajad tihti teelt kõrvale, toovad nende eluõigused ohvriks oma liialdatud mõnitude ülekohtusele rahuldamisele.

Kui tihti tormatakse elus selleks, et võtta elult, mida talt iganes võtta saab, küsimata õigusest. Ligimeste elamisvõimaluste ja tihti hää nime hävitamisega püütakse endale elupuu pungi puhkema soendada, et siis, isegi südamepiina tundmata, teiste inimarmastust, loorberite varjul, irvitada.

Elu kõrgeima aate, jumaliku mõtte kandjatele saavad osaks kiusajalikud pilkesõnad: kui sa tahad olla parem ja suurem — idealist, siis jütle, et need kivid leivaks saaksid. Need võivad siis sulle endale jääda.

Sellele astus vastu minevikupäevil ja peab igal ajal astuma vastu suur jumaliku elumõtte kandja oma töetunnistusega, mis ise seisab kõrgemal hallist elumürest ja meidki tõstab välja ainult maistele mõtetele andumisest ja neile elamisest:

„Inimene ei ela üksipäini leivast, vaid igast sõnast, mis Jumala suust välja tuleb.“ See, kui uus toit, annab inimesile uue jõu ja tõuke uues suunas tegutsemiseks.

Kas see elamise vorm ja sellest sõltuv elumõte ei ole eriti noorte eest ja noorte kohta avaldatud! Küllap see on nii. Kui omane on see mõte paljudele noorureile! Ei oleks muidu noorile niisuguseks credoks saanud nii elujõuline nooruse südametuksatus: „Noor olla on kevadet rinna sees kanda.“ Eks see ju tunnistab suurest vaimsest kandejõust, mis on võimsam kui füsioloogiliste naudingute tung. See pärast on loomulik, et noorile ei või olla omane rüselemine ja tormijooks, mis käib nagu sügismaru üle maa, murdes ja hävitades, või sügiskülm, mille karmid silitused õrnad rohuväljad koltunud muremaaks muudavad, kus ei ole enam elu, ilu ega rõõmu. Seda ei tee kevade, ergo: seda ei või teha ka noorus, kui see on tõesti tõeline kevade kandja.

Noorte tormijooks tunnistab, ja peabki seda tegema: igast Jumala sõnast, igast suurest ja ülevast mõttest, kõrgest eesmärgist laseme end toita ja tiivustada. See, mis vastab noorte ideelise hinge kriteeriumile, olgu meie eluleib, selle poole jookske tormi mõõda ilusat teed! See jõud pole hävitav sügistorm, vaid elule äratav kevadtuulepuhang, soojendav ning eluvarjusid peletav päikese- paiste.

Selles võimsas ning terves elutunde väljenduses peitub sügav tunnistus nooruses varjul olevaist väärtusist, mis ilmnevad puhtas elurõõmus, energias, ohvri võimelisis aateis.

Iga noore kohus on sellest varast aegsasti teadlikuks saada ja selle kui suure talendiga kaubelda ning olla tööpäevil see kevadekandja, mida nii võimsalt tunnistatakse pidupäevil, sest viljast tuntakse puud, tegudest inimest. Ärgu lasku ükski noorur end eksitada elust-põgenenud elueitajate vagadest soovidest, et elada mitte üksi leivast, vaid ka jumalasõnast, tähendab — surmata vaimsed jõud ja väsinuna kaljukoopas varju otsida. Mitte hävitada Loojalt antud võimeid, vaid neid õiges suunas välja arendada ja õigesse eluülesandesse rakendada, seda tahab Kristus oma järelkäijailt, „et teie vaim, hing ja ihu saaks hoitud ilma laimata“, et inimene tervikuna oleks suur ja laimatu.

Selleks otstarbeks võtke elult, mis õigus ja mida vaja. Selleks kasutage oma noorust vääriliselt, et teie kunagi ei tunneks enda kohta maksvat J. Rousseau mõtteväljendist: „Esimene veerandosa elust on mööda läinud, enne kui meie tema tarvidust oleme märkama hakanud... Esiteks ei oska meie veel elada, varsti ei suuda meie enam mitte.“ Küll aga tahaksin aja otstarbekohase kasutamise juhiseks soovitada Goethe juhtmötet: „Päeval töö ja öhtul võõrad, raske nädal, rõõmsad pühad! — olgu sinu nõiasõna.“

Tundes oma eluvarasid ja kasustades oma õigusi, võtta elult suuri andeid, ei või ial kaotada teadmist: kellele rohkem on antud, sellelt ka nõutakse rohkem; kes õigusi kasustab, see ei või ka unustada kohustusi elu vastu: mitte olla elus ainult võtja, vaid ka andja. Meie oleme igal ajal määral, kuipalju Jumal kellelegi on annud jõudu ja vaimuandeid, kutsutud kaasa aitama inimsoo elujärje tõstmiseks — selleks, et elu muutuks ilusamaks ja puhtamaks. Meie imestame ja võtame muinasjutuna, et Jumal on minevikus inimeste vaimseid jõude rakendanud oma suure elumõtte ja salapärasuse ilmutamiseks, jumalikkude plaanide teostamiseks. Eks ole see tänapäev niisamuti; Tema tarvitab ka meid, igaüht, oma ilmamehanismis tähtsate ülesannete jaoks — üksikud väikesed eluavaldused moodustavad tervikulise elu. Sellelt seisukohalt hinnake iga väikestki ülesannet kui täiuse eelastet.

Inimene on seatud looduse kuningaks ja talle on antud meelevald, seega ühtlasi ülesanne oma võimeid elu ülesannetesse ja korraldusisse rakendada. Inimese vaimne suurus ja küpsus tuleb tõeliselt nähtavale mitte teoreetilistes argutustes, raskepärasel filosoferimises, vaid otstarbekohases elu teenimises — oskuses rakendada oma mõtteid, teadmisi ja võimeid elu teenis-

tusesse. See suur ülesanne kohustab meid, pääle oma isikliku palge õigena ning loomulikuna nägemise, elu salapärasuste ning sügavuste tõetruule tundmaõppimisele. Tuleb hoiduda niisuguste idealistlikkude kujutluste loomisest, mis nagu fatamorgaana päikese kuumendavais kiiris nõrkevale kõrberändurile toredad oasid silmade ette seab, kusjuures aga surmab nälg ja janu palavusest nõrkenud ränduri. Samuti on ekslik eluvõitlusesse, aate-rikka eesmärgi taotlemisele asuda, hõljudes kujutluste hõredas udus. Sellise soovitus kuulsin kord kasvatajalt ja rahva vaimselt juhilt: „Kujutage elu ikka ilusana ette, maalige temast ilusaid pilte, kuigi sellest midagi täide ei lähe (!).“

See idealism küll jätke neile, kes vaid leivapala eest ametlikku troosti jagavad noorile eluteele kaasa.

See on sisutu ja eesmärgita elu õhtumuu-sika ja leinalaul veevirvenduses purunenud paadi pardal. Ärgem kujutelgem eesmärgina asju, mis vaid oma ilusat, petlikku varju meie elumuredesse troostiks heidavad, ise aga kunagi nähtavale ei tule, vähemalt kui meil endil puudub selleks usk. Ärge pühendage elu neile. Elutundja idealist vaatab oma suurtele eesmärkidele palju kainenemalt; ta teab, et need on asjad, mida küll veel ei ole, mis aga olla võivad, olema peavad ja seepärast ka kord tõeks saavad. Tema kogu püüded ning elutöö on rakendatud tulevikuhõlmas uinuvate unenäokujude kindlaiks tõsiasiaks tegemisele. Kindel usk oma töö tulemustesse ja inimkonna edusse on reaaliidealstliku maailmavaate tugevamaid alussambaid. On meil see usk ja veene kui reaalne jõud, mitte kui tume tunne, siis on meie ülesanne selles suunas ka tegutseda ja rahvahulkadele, meist eeskujuga otsivaile noorureile silmade ette maalida elu reaalne pilt meie enese ellusuhtumise läbi, kuidas hariduse ja kasvatusel võib vabana tumeda elumõtte ja ebaausa suuna kultiveerimisest, õigustamisest ning kasustamisest.

Loomulik elu, mida on korraldanud inimesed, kes ei elä üksipäinis leivast, see suudab ka loomulikult arenenud inimese elunõudeid kõige täiuslikumalt rahuldada, ta pakub parimat ilu ning rahuldustunnet ja tasub tänuilikut parimadki püüded, suurimadki ohvrid.

Sellele ülesandele pühendudes andke, mis kohus! Oleme seda suutnud tagajärjerrikkalt teha, siis oleme osaltki oma ülesandeist täitnud, oma kasvatustänuvõlast osagi tasunud.

Kõige eelmainitu kohta tingimusena tahaksin veel tähelepanu juhtida Foerster'i mõttele: „Ei ole ta (välisreformtöö) aga pääsihile — sissereformile (endareformile) — alistet sellest sisendist ja valvat, siis sarnleb ta demaiidide tööle, kes lakkamatult vett põhjata nõuse ammutasid.“

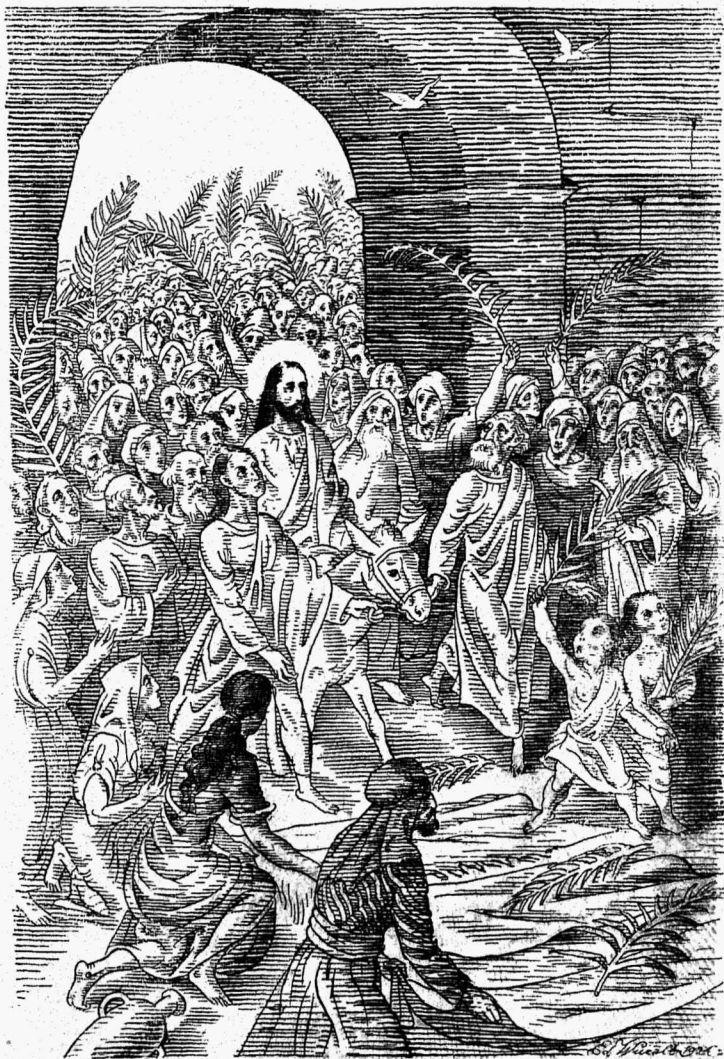

Kui tahame, et elu meie ümber oleks ilus, suur ja elamisväärne, siis olgu kõige esiti see meis niisugune — siis olgem ise ilusa ja parema elu väärilised inimesed. Olge teiegi, kaasnõored, elutule kndjad paremate päevade pan-

diks, sest teiegi kätte on antud elu ja inimsuse väärilisus. Näidake, et teie tahate ja suudate seda vääriliselt hoida.

August Pähn.

Ed. Viiralt: Jeesuse sõit Jeruusalemma.

Eduard Viiralt, meie andekam graafik ja kujur, sünd. 6. III 1898 Peterburi kub. Gatšina lähedal Robidetski mõisaametn. pojana. Õppis aa. 1915—18 Tallinna kunst-tööstusk., saades erilist ergutust kunstn. N. Triigilt; „Pallase“ kunstik. aa. 1919—22 kunstn. A. Starkopfi õpilasena modelleerimise alal; a. 1923 Dresdeni kunstiakad. prof. S. Werner'i juhat.; lõpetas „Pallase“ 1924. Oli a. 1924./25. õ.-a. „Pallase“ graafikunsti õpetajaks ja siirdus 1925. a. Pariisi, kus toimib loova kunstnikuna praeguseni. — Meie lehes kaks ta pilti.

KEVAD-AIMUS.

Kyll voli veel neil kargeil põhjamaisil tuulil,
Kyll kraaksub vareseid veel, soputelles sabu,
Kui paharette-parv pattmustas ryys.
Ent siiski mingi aimus õhus ringleb. Huulil
Ju tundub kevadsuudlusid õrnpehmeid, vabu,
Ehk mulda kyll veel ehb lumeryyš.

Näe eluvõõrlaps — santki — seisatunud lumel,
Ta hingeihad kui rapiirid puurund uttu
Ja igatsusest säral, hõõgvel silm.
Ka varblast sirtsumas näed kevadootval jumel.
Kas kuuled taamal peni vestvat suvejuttu?
Kas tunned, seesmiselt kuis tulvil ilm?

Ja nakkav-ennatlikku, värisevat rahu
Kuis laulev kirikkell veel tõstatada pyyab!
Ah, kelle hing siit ära kipub kyll!
„Ah, valla talvekyfkeist! Siia surm ei mahu!“ —
Kyll kelle hing nii igatsevalt hyyab!
„Oh hyppa, syda, kevadrytmist hell!“

18. III 31.

Yksi.

Jeesus on tõesti üles tõusnud.

Röömsalt helistavad ülestõusmispüha hommikukellad läbi kevadise looduse: „Mina elan ja teie peate ka elama!”

Kristus on üles tõusnud! see hõiskamine ja võidulaul kõlab igas majas. Jehoova parem käsi on ennast suureks tõstnud! Jehoova parem käsi teeb kõik hästi! See kivi, mille hooneehitajad on ära põlanud, sai nurgakiviks. Surm on ära neeldud võimusesse! Halleluuja!

Samuti kui jüngreid röömustas Jeesuse ülestõusmine, röömustab see meidki, teades, et Ta võitis surma ja põrgu ja kustutas Isa viha. Seepärast kiitku teda sel tähtsal hommikul kogu taevas ja maa.

Ei ole ime, et hauahoidjad kartes ja värisedes kui surnud maha langesid ja viimaks minestusest toibudes ruttu linna põgenesid neile seda teatama, kelle käsul nad sinna olid val-

Ed. Viiralt: Jeesuse ülestõusmine.

Milline auline hommik, millal naised ruttasid hauale põleva armastuse ja igatsusega, et surnud Issanda ihu võida, ja sääl hiilgavas riides inglilt kuulsid: „Tema on üles tõusnud! Miks otsite elavat surnute juurest?” See ootamatu vastus ehmatas naisi. Nad ei suutnud Jeesuse ülestõusmist uskuda, vaid kartsid, et Ta öösi salaja on ära viidud. Siiski — mingisugune tume ootus valdas neid, kui nad nägid Jeesust elusana eneste ees. Kindlalt teatasid nad nüüd seda jüngritele.

vama pandud. Kuid Jeesuse armastajaid täitis ülevoolav rõõm, uus jõud ja usujulgus, kui nende armastatud õpetaja rahuteretusega nende keskele astus, neile omi haavu näidates tõendusena, et mitte vaim, vaid Tema, Jeesus, ise nende ees seisab.

Aga mis ütleb maailm kõigest sellest? — Ta teab väga hästi, et Jeesus on üles tõusnud, kuid ei usu seda ja ei tahagi seda uskuda. Juba Jeesuse päevil pidasid rahvavanemad isekeskis nõu, kuidas tõtt salata, ja eks ole tänapäevgi

küllalt nõupidamisi, kuidas elusast Jeesusest mööda minna. Samuti kui siis, nii toimitakse ka nüüd, nagu oleks Kristus tõesti surnud. Kuid sellega petetakse ainult iseendid ja teisi. Häameelega kirjutaksid nad veel praegugi Tema hauale:

„Siin hingab kallimeelne inimene, Tema ei olegi üles tõusnud.“

Kas tõesti? Kui Jeesus oleks surnud, milleks siis kõik see võitlus ja vaidlus Tema pärast. Kui Jeesus tõesti poleks üles tõusnud,

siis võiksid ju Tema vaenlased rahul olla ja meil poleks tarvis Tema ülestõusmist nii väga salata. Kuid Jeesuse vaenlaste katse Tema ülestõusmist tühistada on just kindlam tõendus, et Ta elab.

Helisegu meie rõõmulaul tuhatkordse suuga ühes ülestõusmise hommiku kellade helinaga, et Jeesus, Elupäike, surmaöö on lõpetanud, elu ja hukkamine mata põlve valge ette toonud.

Jeesus elab! Halleluja!

I.

Neistsinaseist lahkunuist.

VIII (1927. a.) lennu järg.

Hildegard Põdra (V-b). Pandagu pahaks või võetagu vihaks, kuid mitte ei meenu selle õpilase vaimne ega füüsiline pale, nii et — andestage väga — mitte midagi temast kirjutada ei tea, vähemalt sel momendil.

Helmi Raudberg (V-a) — blond, blond, üliblond. Väga vaikne ja tagasihoidlik, kroonitud kõigi rahuliku ja korraliku õpilase voorustega. Kas küll mitte rekordiliselt tagasihoidlikem V-a-s? Aga üldjoontes väga armas ja viisakas. — Teenib praegu Tallinnas ühes apteegis.

Eleonore Reile (V-c) — Räpinast. Keskmise pikkusega, nõtke keha, kahvatu, lüürilise näoga, tumedajuukseline tütarlaps. Ei sobinud oma olemusega kuidagi reaalklassi miljöösse. Kuidas ta selle klassi valis, ei oska seletada. Õppimisedult täiesti rahuldav, annetelt üle keskmise. Tegeles huvikohastes ettevõtetes küllaldase eduga (mõtlen nimelt Kirjandusringi j. m. õpilasettevõtteid). — On näha teda kooli lõpetamise järele arutihti Tartus. Vist õpib edasi, võib olla, et ülikooliski.

Linda Reimann (V-c) — tahe tüdruk, pärit vist maalt. Valkja näojumega, juuste värvilt siiski tumedapoolne. Keskmiste kehadimensioonidega. Õppimises jõuduv. Korralik ja viisakas inimene; õpib ülikoolis. Kas mitte ühes prl. Otsason'iga (vaata eelmine „T. T. G.“ number) „Valvila“ liige?

Endla Reinhold (V-c) — Linda Reimann'i teisend. Mälestuses raske tõmmata täpsaid vahejooni. — Praegune saatus teadmata.

Eufrosine Rekk (V-a, kui ma ei eksi) — Tartust, Tiigi tänavast, Maarja-apteegi majast. Küllalt lopsakakasvuline, šataänjuukseline, näolt värskevärviline, kõnelt lahedasõnaline; tasakaalus, kuid küllalt hoogsalt väljenduv. Õppimisedus mitte päris hästi jõuduv, kuigi püüdlik. Tegelev ja sõnakuulelik. — Kooli lõpetanud, teenib ärides. Praegu V. Raudsepa koloniaalkaupluses maavalitsuse all.

Olga Rätsepp (V-a) — kust, ei tea. Satään; näojoontelt lihtis, kuid siiski eriilmeline. Keskmise kasvuga. Sitket agarust, iseseisvust ja tasakaalu. V-a klassi löögirühma tagavaraväe mehi. Tulle teda esijoones ei saadetud, kuid hoolitses reserv-varustuse eest. Nappu oli, kuid see ei kujunenud tema juures väliseks hiilguseks. Üllatusi ei pakkunud õppesaavutuste alal, kuid tühjana ei näidanud ennast kunagi. Lihtis välimuselt kui ka iseloomult. Meeldiv, tüse natuur. — Kooli lõpetamise järele abiellus kol.-äri-omanik V. Raudsepa pojaga, kellele isa ostis Kaiavere mõisa südame. Nüüd noorel abielupaaril seal oma majapidamine. Kuuldavasti sobivat väga kenasti ühte. Sõitvat õnnelikudena ühe ja sama koorma otsas majapidamise-saadustega üheskoos turule ja tegevat rahulikult saadused rahaks: üks müüvat, teine võtvat raha. Kui tuleb tuua härg laadale, siis naine istuvat vankril, mees ajavat tagant; vahel muidugi ümberpöörduvalt. Maamajapidamiste kirgliku ülistajana tunneb nende saatusest aina rõõmu allakirjutaja

Alter ego.

Keelenurk.

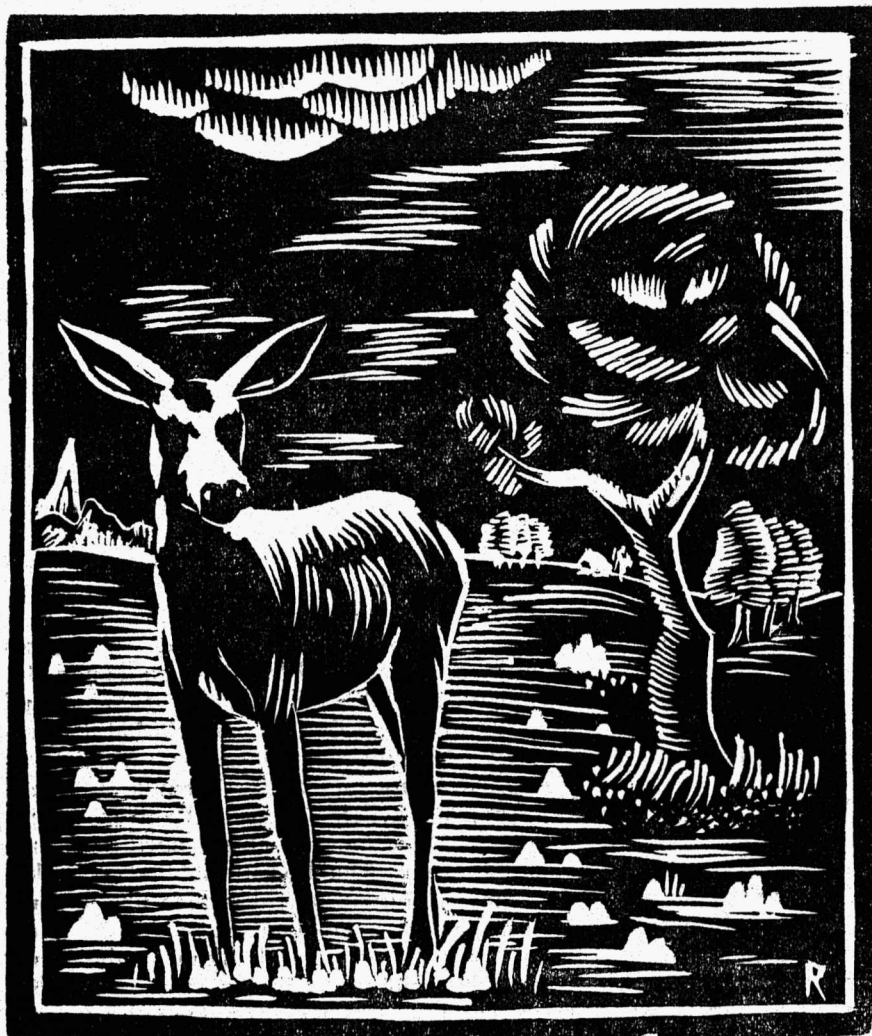
Uusi sõnu.

hõirima (k) — võidurõõmutsema; triumfeerima; võitu saama; „pärast võitu vastase üle lähenes ta meile hõirival ilmel; — selle meie nurjamineku puhul võivad ainult meie vastased hõirida; — võitlus oli äge, ometi lõppeks hõiris ta oma vastase üle“; — sellest nimisõna hõiru (gen. hõiru) — triumf, võidurõõm, võitusaamine.

kiihtuma (s) — ägedaks minema; „võitlus yha kiihtus nende vahel; sellest kiihtumus — ägedaksminek, ägedus; võideldi yha suurema kiihtumusega“.

kuudam (gen. kuudamu) (s) — kuualge; „nad jalutasid augustiöö kuudamul“.

laikima (laigib) (k) — välja nägema: „ta laikis ysna meeldivana; — see laikis väga tuttavana“; **laikimus** — väljanägemine: „sel majal vana kasarmu laikimus.“ Sõnad „välja nägema, väljanägemine“ on õigupoolest jämedad ja inetumad germanismid, mis tingimata tuleb asendada mingi uue parema sõnaga, milleks tundub kohasena „laikima“. Tähendetagu, et „laikima“ on esinend juba suures koguteoses „Tartu“.

liibuma (k) — millegi vastu end suruma (saksa „sich schmiegen“): „laps liibus ema vastu“. See sõna on juba esinend kirjanduses, muu seas „Looduse“ krooniseis romaanes.

mankima (olevik: mangin) prants. k. — ära jääma, puuduma, midagi tegemata jätma (saksa verfehlen, ingl. to fail): „ta ei mankind tulemast“ (= ta tuli tingimata); minule kirjutades ei mankind ta kunagi lisamast tervitusi mu vanemaile“. Seesugune fraseoloogiline verb oleks eesti keeles ka väga tarviline.

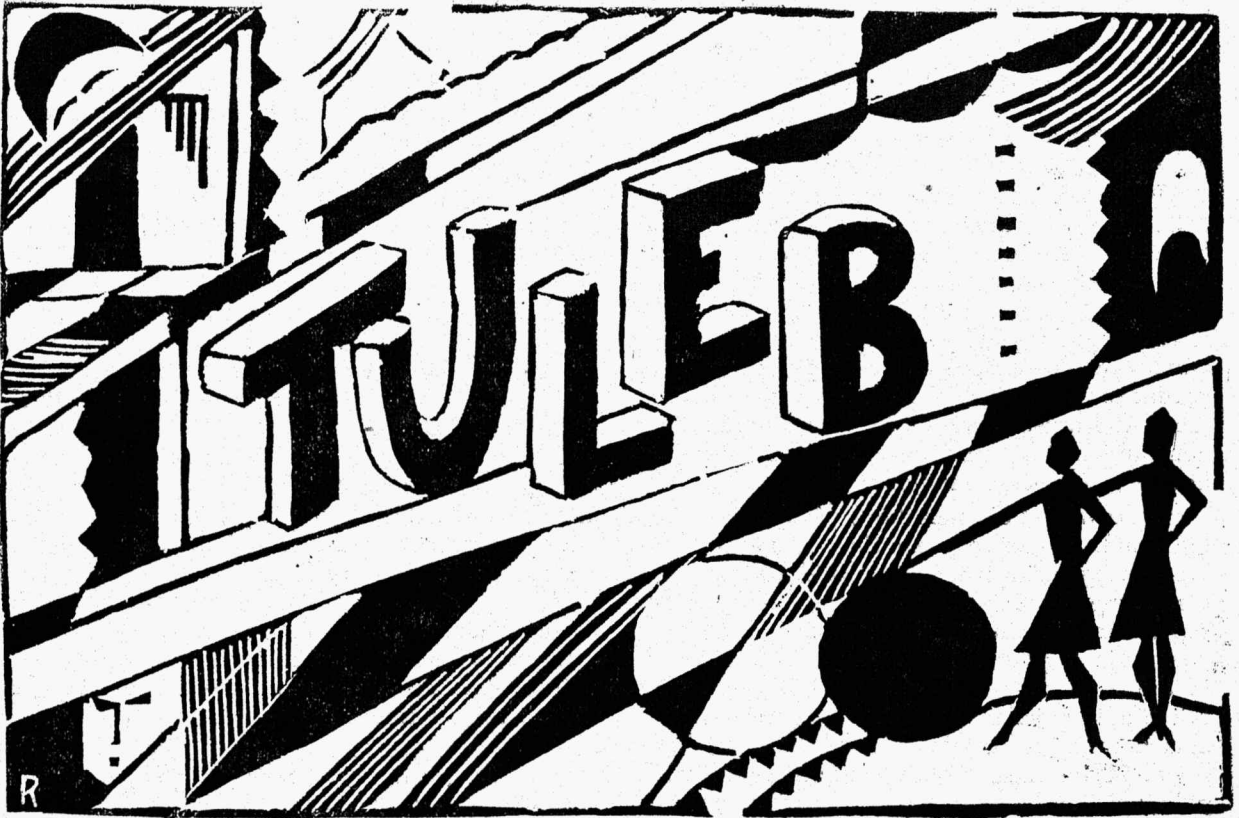
olbama (olvata) (k) — tähele panema,

vaatlema (saksa beobachten, ingl. to observe): „nad olbasid tormist vaenlaste liikumisi“; **olve** (gen. olbe) ehk **olbus** ehk **olvang** (-u) — vaatlus, tähelepanu (sk. Beobachtung, ingl. observation): „seejuures tegi ta huvitavaid olbusi (olvanguid); — oma olbeid putukate uurimise alal on see teadlane avaldand suures mitmekõitelises raamatus“. Sõna „olbama“ on tarvilik, sest et „vaatlema“ ja „tähele panema“ täiesti ei täida selle aset.

paitsi (s) — välja arvatud: „ta ytles seda kõigile paitsi minule. Joh. Aavik.

Soovitakse osta

või uute numbrite vastu ümber vahetada „T. T. G.“ I aastakäigu (1928./29. õ.-a.) 1., 9., 10. ja 11. numbrit. Ühtlasi palutakse üles anda, kes võiks müüa kas tervet I ja II „T. T. G.“ aastakäiku või üksiknumbreid. Teatada selle lehe peatoimetajale.

Tuleb loterii, tuleb hirmsa hooga, tuleb nagu talvekütkeist vabanend vetevool, veereb nagu laviin mägedelt. Pooltuhat väledat korjajat on vallutanud ümbruse, ja juba liiguvad voorid rikkalikkude annetustega loterii asupaiga poole, saabuvad kaudu kõiki tänavaid. Voorisaatjad — nobedad korjajad — pingutavad viimist jõudu: üks tõmbab oma vankrit eest, teine tõukab tagant, kolmandal raske kandam õlgadel. Ja miks ei peaks nad pingutama, sest seda uhkem on hiljem sirutada selga võitjana ja omada antasu agaruse eest, kihutada maailma lõppu või tõusta taeva veerele, kuhu aga süda soovib ja meel ihaldab.

Mille edu on kindlustatud Eestis.

Eestis on kindlustatud teatri edu, sest koolidest väljub suurel määral väga häid etteütlejaid, massdeklameerijaid ja näitlejaid.

Eestis on kindlustatud kantseleide edu, sest koolides produtseerub rohkel arvul maha- ja ümberkirjutajaid, ühe ja sellesama kirjutise paljundajaid, kes ei ole harjunud saama sellise töö eest iseärgi mingit tasu.

Eestis on kindlustatud praeguse mürgelajajärgu järel parlamentaarne erapooletu rahuajajärk, sest koolidest siirdub ühiskondikule näitelavale kõrge protsent tisedalt treenerunud kodanikke, kes kunagi ei ava oma suud ega tõsta kätt poolt ega vastu, sadaü kaela kas teibaid või granaate.

Eestis on kindlustatud autotööstuse edu ja sõidukite-omanikkude kindel teenistus, sest praegusest õppivast noorsoost võrsub kirglik auto- ja ajurisõituisid harrastav rinne, kes jalga teise ette ei saa ilma sõiduki abita + igapäevased pealeõunased lõbusõidud, isegi kokkuhoiu-nädalal.

Eestis on kindlustatud mitmekülgne ettevõtlikkus, sest praegustes koolides on käimas visad, õpilaste omal initsiatiivil esilekerkinud harjutused, õiendama vähemalt kümnet ülesannet korraga: 1) var-

jata oma armast puhkepingikest; 2) ülemise kehapoolega teha plastikaharjutusi; 3) jalgadega tantsida foksi; 4) pahema käega harjutada poksi; 5) parema käega kirjutada ülesandeid järgmiseks tunniks; 6) ajudega mõelda õhtu-poolseist seiklusist; 7) kõrvadega jälgida tunnikäiku; 8) silmadega lugeda raamatust järjekordsele vastamisele tulevat tekstiosa; 9) suuga sosistada naabrile anekdoote ja 10) samal ajal ka imeda kommi. Patrioot.

De gustibus non est disputandum (maitsete üle ei vaielda).

Per aspera ad astra! (üle raskuste eesmärgile).

Repetitio est mater studiorum (kordamine on tarkuse ema).

Reaalteadl.-ringi poolt korraldatav foto-kursus

on tehnilistel põhjustel edasi lükatud.

Kursus algab pärast kevadpühi. Kursusest osavõtt on 75 senti ja ainult Ringi liikmetele. Kursusest osavõtjaid palutakse üles anda V-b kl. õpilasele Friida Kukrus'ele kuni 20. aprillini.

Juhatus.

Kooli elu.

Võrkpalli võistlustelt.

Pühapäeval 15. III 31 saavutas meie kooli naiskond võrkpalli-meistri tiitli.

Võistluste-eelne nädal elati otse palavikulisest ootuses. „Kumb tuleb meistriks: meie või Eestika?“ küsiti igal vabal minutil üksteiselt. Lõppeks algasid võistlused. Juba mängu algus näitas, et „meistri koht tuleb“. Pall aina vuhises ja hundas õhus ja puutus võimla põrandat ainult meie vastaspoolel. Mäng lõppes vahekorradega 15 : 13 ja 15 : 7 meie kooli eduks, ja seda N. Ratasep'a teravate surumiste, L. Veidemanni' hää tõstmise ja M. Vassil'i ja teiste hoolsa ning osava mängu tõttu.

Kolm aastat oli meie kool võrkpallis vaikne kui haud. Enam ei teatudki, et meie koolis võiks keegi mängida palli. Kuid Ratasep näitas, et meie koolis mängitakse ka palli. Ratasep'a äärmine huvi mängu vastu, väsimatu agarus ja järjekindlus kiskus kaasa mängijaid ja äratas nendeski sellise huvi ja aktiivsuse. Nii sündis naiskond; see tormas hiigla sammul oma arenemisteed, kuni saavutas meistri koha. Loodame, et meie noor kangelane — võrkpalli naiskond — tormab ikka edasi ega komista iialgi.

A. B.

tähtsusest, selle arenemisest meie koolis ja lõppeks rõhutab ta, et kõikide taoteldavate sihtide saavutamiseks kulub veel palju energiat.

Vahepalaks kannab ette Muusikaringi laulukoor laulu „Minu Tõnn“.

Möödunud aasta Õpilaspere tegevusest annab lühikese ülevaate esinduse juhataja N. Ratasep. Järgnevad tervitused. Esimesena toob tervitusi hr. dir. J. Roos, siis Tartu keskkoolide õpilaspere vanemate koondise juhataja õpil. Aadam; nende tervitustele ütleb tänusõna Õpilaspere vanem E. Tammemägi. Tervitusi saadab ovatsioon.

Järgnes laul „Kevadel“ Kunstiringi laulukoorilt. Siis lõppsõna Õpilaspere vanemalt, milles tänab kõiki koosviibijaid ja T. P. R. G. orkestrit ilusa mängu eest. Viimaseks avaldiseks — lõppmarss orkestrilt.

Aktus on mööda — neljas peatuspunkt meie isetegevusaastatest. Jääb järele oodata järgmist ja saavutada seni uusi sihtpunkte, et järgmisel peatusel võiks rahuldustundega vaadata tagasi tehtud tööle.

T. T. G. Kirjandusringi

vaidluskoosolek oli 12. märtsil 1931. a. kell 17,30. Päevakorras: 1) avamine; 2) „Kõige

T. T. G. võrkpalli-meistrid:

I rida: M. Vassil, S. Martinson, V. Trelin.

II rida: A. Sammas, L. Veidemann; taga N. Ratasep.

T. T. G. Õpilaspere IV aastapäeva aktus.

Laupäeval 14. III peale neljandat tundi, k. 12 kogunesid T. T. G. õpetajad ja õpilased ilupuudega dekoreeritud saali; et pühitseda Õpilaspere IV aastapäeva. Aktuse kavas olid kõned, tervitused, koorilaulud ja T. P. R. G. orkestri ettekanded.

Aktuse avab orkestri avamarss, mille järele peab avakõne meie Õpilaspere vanem Elga Tammemägi. Ta kõneleb õpilaste isetegevuse

tugevam on see, kes on kõige enam üksi“, ref. L. Roose V-b ja op. L. Mällo V-b; 3) läbi-rääkimisi.

Koosolek-algas veerandtunnilise hilinemisega. Osavõtjaid 44. Koosoleku avab ja juhatab Ringi juhataja. Külalisena viibis koosolekul õpet. J. Teeler, kes huvitatuna eesti koolest kasustas juhust õppurite isetegevuse tundmaõppimiseks.

Peale koosoleku avamist asub referent

kohale esitama mõtteid selle suure norra kirjaniku Henrik Ibsen'i aforismi üle. Referent selgitab oma isiklikku seisukohta, leides selle väite olevat mitte maksva praegusel ajal. Aluseks on tal „Rahvavaenlases“ esinev dr. Stockmann, kelle iseloomust ja tegudest lähtudes ta vaatleb mainitud mõttena tõelisust.

Oponent püüab referendi väiteid tühistada, mispeale tekivad hoogsad vaidlused, millest osa võtab ka külaline. Vaieldakse, kas inimene võib üksinduses tugevaks saada; kes vajab üksindust, kas nõrk või tugev inimene. Lõppresultaat on: igale inimesele on kasulik olla üksi oma minaga, mida ei tule valesti mõista ühiskondlikust seisukohast lähtudes, kus rohkem aluseks on rahvamajandus.

Koosolek lõpeb enne k. 19.

T. T. G. Kirjandusringi

korraldusel oli 19. III u n g a r i - õ h t u. Öhtu avas Muusikaringi laulukoor kurvatoonilise ungari hümniga, sisendades kuulajaisse, vähemalt minusse, kohe alguses mingi piduliku ja pühaliku meeleolu. Ja järgmiste ettekannete mõjul see tunne aina suurenes. IV-b klassi õpilase Emma Lombi deklamatsioonile Petöfi Sándor'i jõulisest luuletisest „Üles, madjar“ järgnes prl. E. Jaska ülevaade sellest meie hõimurahva tähtsaimast lüürikust. Harva võib säärane referaat tunduda huvitavanagi, enesega aga nii kaasa kiskuda võib ta ainult siis, kui sääl midu koguni igavatki ainet käsitlekse miisuguse osavõtuga asja vastu, kui tegi seda prl. E. Jaska. Samuti näitas südamega asja juures olemist ka järgnev Maret Suitsu (IV-b) ettekanne Petöfi luuletisest „Valgus“, mispäraast ta vastavalt, s. o. südamesse tungivalt mõjuski. Salme Vanamb'a (IV-b) mitte sugugi tänuväärt ülesanne (ülevaade ungari kirjandusest) täitis oma kohuse, vähemalt nende juures, kes seda kuulasid, ja sellele järgnev Meeta Lombi (IV-b) deklamatsioon „Süggiskuu lõpp“ (Petöfi) koondas uuesti kuulajate eelmise ettekande ajal laialikandunud mõtted. Vaheajal oli pärale jõudnud ka härra J. Konks, ja varsti avanes meile võimalus kuulda tema ülevaadet (huvitavat, nagu alati) Ungari ajaloost. Veel üks pala klaveril (V-a) klassi õpilaselt O. Mladova'lt ja üpris rahuldatud meeleluga lahkus öhtust osa võtma ilmunud kaunis suur õpilaste hulk.

Ainult üht asja ma oleks veel soovinud sel öhtul, ja nimelt, et mingi imevõim oleks ettekannete ajaks sulgenud kõikide jutuvestjate suud; sest lihtsalt südame ajas täis see kõnekõma, mis eriti suureks paisus referaatide ajal ja lihtsalt takistas korralikku kuulamist.

Virve Martin.

Kartoteek Vilistlaskogule.

Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi Vilistlaskogu on otsustanud sisse seada Vilistlaskogu juure kaart-kataloogi, milles oleksid märgitud eluloolised ja hariduselised andmed iga T. T. G. vilistlase kohta.

Ongi viimne aeg asuda selle teostamisele, enne kui ei kanna rohkearvulise vilistlaspere liikmeid elu keerdkäigud teadmatuse sfääridesse. Ometi on kogutud andmetel suur kultuurilooline väärtus, tõusev progressiivselt kasvava ajavahe järele, mis lahutab vilistlast ta emakoolist. Ei ole ka päris võimata, et kunagi kooli tagasivaate-momentidel tekib järehtulijailkaasõdedel tarvidus koostada mingisugust kokkuvõtlikku ülevaadet või koguteost kooli vilistlasperest, ja sel puhul sünnitab see neile ülepääsmatut raskust, nagu see on tulnud ilmsiks vilistlaskoondistes nende koolide juures, mille iga ulatub 50. ja 100. aastatesse. Vilistlasiljärehtulijail on siis põhjus teha tõsiseid etteheiteid, et nende eelkäijad, elades haritud kodanikudena kultuurriigis, ei ole taibanud ette näha, mis on tulevikus kord tarvilik.

T. T. G. Vilistlaskogu juhatus on läkitanudki neil päevil välja küsimuslehed igale vilistlasele, mille tagasisaabumisel hakatakse täitma kaart-kataloogi.

Praegused abiturientid saavad ka küsimuslehed täitmiseks, eriti selle osa kohta, mis puudutab õpilase algupära, elu- ja hariduskäiku kuni T. T. G.-st lahkumiseni.

Koolikino

Õpilaspere haridusjuhi Leida Roose korraldusel on alanud tegevust. Haridusjuht kavatsseb edaspidi filminäitamist korraldada järjekindlalt igal nädalal, muretsedes ainult paremaid, väärtuslikumaid filme.

T. T. G. Reaaltead.-ringi

korona-võistlused, mis algasid 21. III, kestavad edasi. Tulemustest järgmises numbris.

T. T. G. Kunstiring

tegi 21. ja 22. III ekskursiooni Tallinnasse. Pikem kirjeldus ühes piltidega ilmub järgmises „T. T. G.“ nr. is.

Uus „T. T. G.“ kaaneilustis,

alates 12. nr. ist, on J. Otsason'ilt III-a.

Kirjavastused.

Heljo. Pisihuuletis jääb reservi.

Yksi. Üks (värsitehnika-kraasidest tublisti läbi tõmmatud) lehes, teine (varemni saadud) ootab järjekorda.

Hel'si, — da —, A. B., Re-di. Ei mahtunud sellesse nrisse.

L. R. ja M. R. Mõistatused ootavad korda.

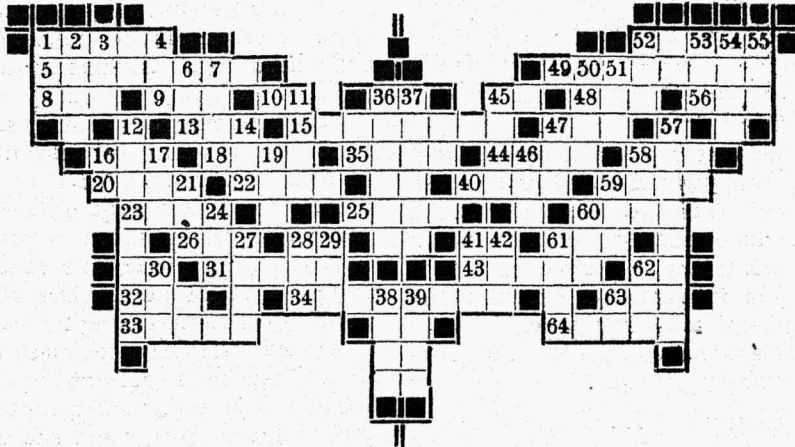
Ben. Natuke lihtis. Kuid üks näe.

A. K. ja Tuu-Taa. Ser'i ilmumata luuletised jäävad küll välja.

T-d ja A. H. „Minu kinoskäik“ ja „Õigel' eluteel“ jäävad avaldamata.

Illy. Ei ilmu.

Hinnamõistatus nr. 6.

Ruutudesse tulevad paigutada järgmise tähendusega sõnad; 1. — paremale: jõgi Prantsusmaal; alla: tooni nimetus helireedelil; 2. — alla: kuumamine palavikus; 3. — alla: naisterahva nimi; 4. — naisolendi nimetus; 5. — paremale: graafilis-kunstiline ilustis; 6. — alla: sidesõna; 7. — alla: löömise abinõu; 8. — paremale: naisterahva nimi; 9. — paremale: varemni ilmunud tuntud eesti ajakiri; 10. — paremale: jõgi Lätis; 11. — alla: naisterahva nimi; 12. — alla: Molière'i „Ihnuse“ naistegelane; 13. — paremale: see, kes ei salli valkust; 14. — alla: pagari-tööstuse saadus; 15. — paremale: linn Kreekas; 16. — paremale: vedelikumõõt; 17. — alla: kaassõna (postpositsioon); tartu murdes; 18. — paremale: vanema meesterahva nimetus; 19. — alla: lapse imetaja; 20. — paremale: Tartu tüntuimaid, advokaate; 21. — alla: eesti muinasjumal; 22. — paremale: sõnajalg (Phegopteris); 23. — paremale: Peruu endise valitjajaloo liige; 24. — alla: nõiduseline, kade; 25. — paremale: see, mis on igal toal; 26. — paremale: religioon; 27. — alla: katastroofiline juhtum; 28. — alla: vanema naisterahva nimetus; 29. — alla: see, millele on sihitud tegevus; 30. — alla: taskukell; 31. — paremale: pöördejark; 32. — paremale: löömise abinõu; 33. — paremale: meesterahva nimi (saksa algupära); 34. — paremale: naisterahva nimi; 35. — paremale: koht, kus viibib inimene puhketundidel; 36. —

alla: meesterahva nimi (piibli algupära); 37. — alla: sine värvaine; 38. — alla: tartlaste suvituskoh, alev; 39. — alla: naisterahva nimi; 40. — paremale: kala; 41. — alla: konkreetne ese; 42. — alla: mida soovib näha iga õpilane oma tunnistusel; 43. — paremale: naisterahva nimi; 44. — par.: viljahunnik põllul; 45. — par.: sidesõna; alla: tugev häälitsemine; 46. — alla: eesti naislühirik; 47. — alla: kartlik; 48. — par.: eritõugu taimed; 49. — paremale: Sofokles'e draama naistegelasi; 50. — alla: noore naisterahva nimetus; 51. — alla: Becher-Stowe romaani peategelane; 52. — paremale: eesti kirjaniku püünimi; 53. — alla: tulemärk laevasõidu teel; 54. — alla: eesti lühirik; 55. — alla: juudi naisterahva nimi; 56. — paremale: naisterahva nimi; 57. — alla: Lõuna-Vene jõe haru; 58. — paremale: türgi ametnik; alla: hüüe teatriettekannete puhul; 59. — paremale: tantsupolka nimetus; alla: see, mis käib kaasas eluga; 60. — paremale: naisterahva nimi; alla: ventiv vedelik; 61. — paremale: see, mida elatakse; alla: emane siga; 62. — paremale: hüüe; alla: väike hütike; 63. — paremale: L. Koidula „Säärased mulgi“ tegelasi; 64. — paremale: A. Adsoni lapseaie koduvald.

Õiged lahendused esitada peatoimetajale 22. aprilliks. Õigete lahendajate vahel loositakse välja 23. apr. Lilli Suburgi „Liina“ ühes kirjaniku pildiga (uus trükk).

M a a   D a t
S u n d   E l s a
A a m u r   L e e n a
S t e p h e n s o n
k r e o o l i d
p a l e t t
K r a e t a
H a v a n n a s
E d d a   Ä k s i
Ä t n a   v u t t
A u n   v i l l o
N o o   o o d
L e o   I n n a
h ä ä l   r e h a
O h m e   U k k o
R e i n h o l d
v i l d i d
e l u e a l
k u k e r g u u
P o o l a m a a g a
a k t u s   A a s i a
S u e r   P a a n
s o e   a a m

Hinnamõistatus nr. 5 lahendus.

Õiged lahendusi saadeti 10. Auhinna — J. Wassermann'i „Suudlemata suu“ — sai E. Lemming I-a.

K o i d u l a
K u n d e r
E i s e n
K u h i b a r s
T a m m
K i t z b e r g
W i l d e
H e r m a n n
K a l l i a s
R i d a l a

Hinnam. nr. 4 lahendus.

Õiged lahendusi saadeti 12. Auhinna — G. Kelleri „Kolm õiglast kammissapa“ sai E. Matsen II-a.

Kaks lahendust olid vigased.

LOTERII!

Tähelepanu! Usinamatele loterii-korjajatele otsustasid loterii korraldajad anda preemiad: I — koolikleit, II — portfell, III — koolipõll. Kõige enam korjanud klassile võimaldatakse ekskursioon väljaspool järjekorda.

ALLEGRI!

ALLEGRI!